SÉIRBHÍSÍ CULTÚRTHA, COMHAIRLE CONTAE DHÚN NA nGALL

Bailiúchán Chartlann Chontae Dhún na nGall
Treoraí do Mhúinteoirí agus Foghlaimeoirí

BG/92/3/8

GLENTIES UNION.

TURF WANTED

The Board of Guardians will, on SATURDAY, 12th JULY, 1919, consider Tenders for the Supply of about

2,500 BOXES BEST DRY TURF

at Three Shillings per Box, delivered at the Workhouse as required.

TENDERS, on Prescribed Forms Only, stating the quantity that can be supplied and naming Two Solvent Sureties, will be received up to 12 o'clock noon.

FORMS OF TENDER can be had from the Clerk, free of Cost. No other Form of Tender accepted.

MICHAEL M'NELIS, CLERK

Glenties, June 10th, 1919.

County Donegal Printing Works

Clár Ábhair

1. Bailiúchán Chartlann an Chontae l.2
2. TSeirbhís Cartlainne do Mhúnteoirí agus Foghlaimeorí l.3
3. An tArd-Ghiúré l.4
4. Cuntais Theach na mBocht l.5
5. Coimisinéirí Dhlí na mBocht/ Bord Rialtais Áitiúil l.8
6. Comhairlí Dúiche Tuaithe l.9
7. Bord Sláinte Dhún na nGall l.10
8. Comhairle Contae Dhún na nGall agus údaráis áitiúla eile l.11
9. Coiste Talmhaíochta l.12
10. Cuntais Chúirte l.12
11. Scoileanna l.13
12. Iarnróid agus cuntais iompair eile l.15
13. Bailiúcháin bheaga 1.16
14. Cuntais phríobhaideacha: litríochta 1.17
    Cuntais phríobhaideacha: eastáit l.17
    Cuntais phríobhaideacha: eile l.19
    Cuntais phríobhaideacha: gnó agus eagraíochtaí l.19
    Príobhaideach: béil agus grianghráfanna l.20
15. Páipéir ag baint le Tréimhse Imeacht na nIarla l.21
16. Bliainiris Dhún na nGall l.21

1. BAILIÚCHÁN CHARTLANN DHÚN NA nGALL

Cad iad Cartlanna?

Is le Comhairle Contae Dhún na nGall ceann de na bailiúcháin chartlann údaráis áitiúil is leithne sa tír seo, cartlanna de shliocht poiblí agus príobhaideach san áireamh. Is iad cartlanna ná 'bunfhoinsí', ábhair scríofa ná taifeadta ón t-am a tharla rud. Ina measc tá pleananna, líníochtaí, léarscáileanna, tuairiscí is miontuairiscí cruinnithe, réimí gnóthaí, grianghráfanna, cláracha, cáipéisí airgeadais, dialanna, lámhscríbhinní, póstaeir, cíosa, taifid bhéil, agus ábhair eile.

Cartlanna Dhún na nGall

Is iad cartlanna Theach na mBocht idir na cartlanna is tábhachtaí ag Cartlann an Chontae. Ina measc tá miontuariscí ó cruinnithe ocht mBord Bardachta faoi stiúir tithe na mbocht, agus cláracha cheada isteach, atá gann i mball eile sa tír seo. Tá cartlanna an Ard-Ghiúire, cé nach bhfuil siad iomlán, ag dul siar go lár an 18ú aoise agus tá siad fiorthábhachtach mar go dtaispeánann siad forbairt na tíre ar feadh breis is céad bliain is caoga. I measc na n-eagras poiblí eile nach mhaireann an lá atá inniu ann, tá neart míreanna i gCartlann an Chontae faoi Chomhairlí Dúiche Tuaithe agus Bord Sláinte agus Cúnaimh Phoiblí. Bunaíodh an Comhairle Contae féin i 1899 agus tá bailiúchán ollmhór ábhar cartlainne, ó Thithíocht agus Bóthair go Pleanáil Timpeallachta (níor aistrigh ach roinnt díobh chuig an Seirbhís Cartlainne).

Bhronnaigh breis is 70 bunscoil cláracha agus rollaí freastála agus tá cuntais thábhachtaí ag baint leis na hiarnróid. Baineadh amach cartlanna go príobhaideach mar pháipéir an fhile Chathal Ó Searcaigh, cuntais eastáit, grianghráfanna, agallaimh staire bhéil, agus páipéir le roinnt teaghlaigh cáiliúla, muintir Grove ó Castle Grove agus muintir Murray Stewart ó Dheisceart Dhún na nGall.

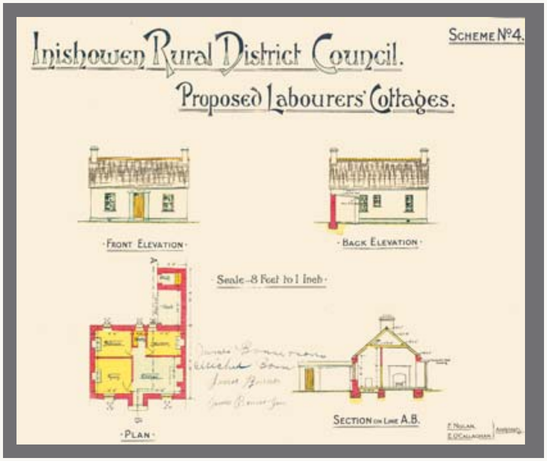

Dearadh Theachín na n-Oibrithe, Inis Eoghain

2. SEIRBHÍS CARTLAINNE DO MHÚINEOIRÍ & FOGHLAIMEOIRÍ

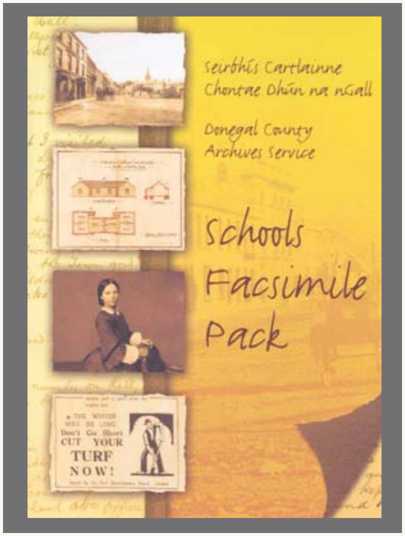

Clúdach an Phacáiste Scoile

Mar go bhfuil Cartlann an Chontae lonnaithe ar bhall áitribh neamhbhuan, níl aon spás do ghrúpaí móra foghlaimeoirí. Áfach, cuirtear fáilte roimh daoine aonair agus grúpaí beaga suas le deichniúr páistí agus múinteoirí.
Tá pacáiste oideachais nua ar fáil atá bunaithe ar an churaclam bunscoile nua (2006-), le macasamhala cartlanna den chéad scoth agus leathanaigh oibre ina gcuideachta. Tá cóip le fáil ach í a iarraidh. Is é mar chúspóir an phacáiste seo ná cartlanna a chur ar fáil i seomra ranga, áit ina bhfuil daltaí ábalta staidéar a dhéanadh orthu. Tá sé de rún fosta go gcomhlánaíonn an pacáiste bailiúchán na gcartlainne.
Is féidir le múinteoirí cuairt a thabhairt is fáilte, le breathnú cad iad na hábhair eile ag baint le múineadh an churaclaim.

Do dhaltaí is sine, ag leibhéil sóisearach, sinsearach agus san idirbhliain, agus b'fhéidir go bhfuil dóchas ann go bhfuil eolas níos mó acu faoi bhunfhoinsí, b'iad na cartlanna curtha futhu sa treoraí seo mar uirlis bhunúsach, mar shampla, do dhaltaí an Teastais Shinsearaigh atá ag déanamh Staidir Taighde nó staidir bunaithe ar Cháipéisí.

Is uirlis bhunúsach an treoraí seo do mhic léinn tríú leibhéil ag gach léibhéal, atá i mbannaí tráchtas fo-chéimithe, máistreacht iar-chéimithe nó tráchtas dochtúra a dhéanadh. B'fhéidir go gcuideoidh sé leo ábhar staidéir a roghnú dá gcúrsa taighde.

Ní bhaineann mic léinn agus taighdeoirí ag gach leibhéal an méid úsáide as cartlanna áitiúla agus ba cheart. Aimsíonn an treoraí seo eolas a sholáthar do scoileanna agus coláistí, múinteoirí agus foghlaimeoirí, faoina foinsí saibhre atá ar fáil agus insroichte go háitiúil, le haghaidh staidir agus taighde, sa stair go háirithe ach in ábhair eile b'fhéidir, mar socheolaíocht agus tíreolaíocht.

NÓTA MINIÚCHÁIN

Tá an treoraí seo roinnte i gcaibidlí. Cuirtear san áireamh i ngach caibidil achomair shimplí de ceann de na bailiúcháin is mó atá sna Cartlanna, agus tá nóta gairid ann do mhúinteoirí (agus d'fhoghlaimeoirí), a chuireann síos ar an dóigh arb'fhéidir an bailiúchán sin a úsáid le haghaidh staidir.

3. ARD-GHIÚRÉ DHÚN NA nGALL

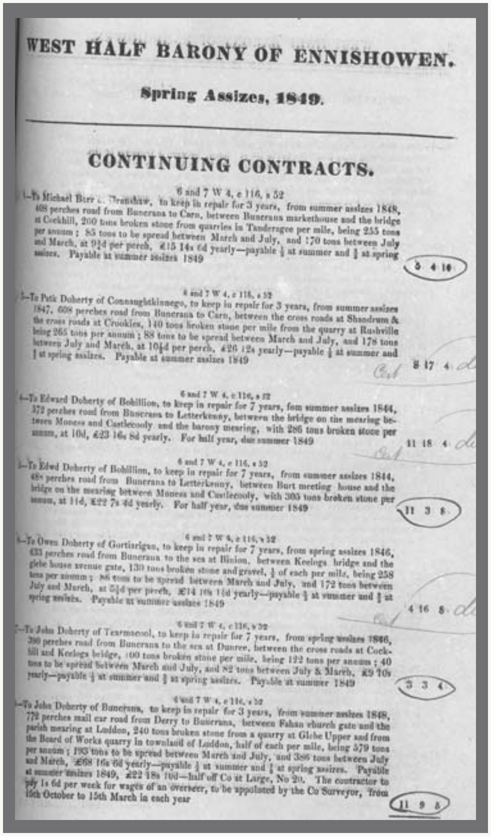

WEST HALF BARONY OF ENNISHOWEN.

Spring Assizes, 1849.

CONTINUING CONTRACTS.

6 and 7 W 4, c 116, s 52

—To Michael Barr ... Trenchaw, to keep in repair for 3 years, from summer assizes 1848, 408 perches road from Buncrana to Carn, between Buncrana markethouse and the bridge at Cockhill, 200 tons broken stone from quarries in Tanderagee per mile, being 255 tons per annum; 85 tons to be spread between March and July, and 170 tons between July and March, at 9½d per perch, £15 14s 6d yearly—payable ½ at summer and ½ at spring assizes. Payable at summer assizes 1849 — 5 4 10

6 and 7 W 4, c 116, s 52

—To Patk Doherty of Connaughtkinnego, to keep in repair for 3 years, from summer assizes 1847, 608 perches road from Buncrana to Carn, between the cross roads at Shandrum & the cross roads at Crookles, 140 tons broken stone per mile from the quarry at Rushville being 265 tons per annum; 88 tons to be spread between March and July, and 178 tons between July and March, at 10½d per perch, £26 12s yearly—payable ½ at summer and ½ at spring assizes. Payable at summer assizes 1849 — 8 17 4

6 and 7 W 4, c 116, s 52

—To Edward Doherty of Bohillion, to keep in repair for 7 years, fom summer assizes 1844, 572 perches road from Buncrana to Letterkenny, between the bridge on the mearing between Moness and Castlecooly and the barony mearing, with 286 tons broken stone per annum, at 10d, £23 16s 8d yearly. For half year, due summer 1849 — 11 18 4

6 and 7 W 4, c 116, s 52

—To Edwd Doherty of Bohillion, to keep in repair for 7 years, from summer assizes 1844, 48· perches road from Buncrana to Letterkenny, between Burt meeting house and the bridge on the mearing between Moness and Castlecooly, with 305 tons broken stone per annum, at 11d, £22 7s 4d yearly. For half year, due summer 1849 — 11 3 8

6 and 7 W 4, c 116, s 52

—To Owen Doherty of Gortisrigan, to keep in repair for 7 years, from spring assizes 1846, 433 perches road from Buncrana to the sea at Illinion, between Keelogs bridge and the glebe house avenue gate, 130 tons broken stone and gravel, ½ of each per mile, being 258 tons per annum; 86 tons to be spread between March and July, and 172 tons between July and March, at 5½d per perch, £14 10s 1½d yearly—payable ½ at summer and ½ at spring assizes. Payable at summer assizes 1849 — 4 16 8

6 and 7 W 4, c 116, s 52

—To John Doherty of Tearmacool, to keep in repair for 7 years, from spring assizes 1846, 390 perches road from Buncrana to the sea at Dunree, between the cross roads at Cockhill and Keelogs bridge, 100 tons broken stone per mile, being 122 tons per annum; 40 tons to be spread between March and July, and 82 tons between July & March, £9 10s yearly—payable ½ at summer and ½ at spring assizes. Payable at summer 1849 — 3 3 4

6 and 7 W 4, c 116, s 52

—To John Doherty of Buncrana, to keep in repair for 3 years, from summer assizes 1848, 772 perches mail car road from Derry to Buncrana, between Fahan church gate and the parish mearing at Luddon, 240 tons broken stone from a quarry at Glebe Upper and from the Board of Works quarry in townland of Luddon, half of each per mile, being 579 tons per annum; 193 tons to be spread between March and July, and 386 tons between July and March, £68 16s 6d yearly—payable ½ at summer and ½ at spring assizes. Payable at summer assizes 1849, £22 18s 10d—half off Co at Large, No 20. The contractor to pay 1s 6d per week for wages of an overseer, to be appointed by the Co Surveyor, from 15th October to 15th March in each year — 11 9 5

Sliocht ó Sheisiún an Ard-Ghiúiré, 1849

Ní raibh Ard-Ghiúirénna ann go corporáideach. Ba é Bhreitheamh an tSeisiúin ar chomhlíon iad. Ba thiarnaí talún iad a bhí ar an choiste é féin, roghnaithe ag Sirriam an tSeisiúin. Roimh na seisiúin seo, scairteadh toirbhirteanna sa sé bharúntacht Dhún na nGall, áiteanna inar machnaíodh ar obair a bhí le déanamh agus cuireadh i láthair an Ard-Ghiúiré í i gcoinne daingnithe. Sholáthar an tArd-Ghúiré agus íoc sé as seirbhísí le muirear curtha ar shealbhóirí, ina measc bóthair agus droichid a thógáil agus a dheisiú, tithe cúirte a thógáil, agus tacaíocht a thobhach d'otharlanna, scoileanna agus príosúin dhúiche.

Ard-Ghiúiré: CUNTAIS

Seisiúin an Earraigh, an Samhraidh agus an Charghais ó 1753-1898 (tá bearna´idir na blianta); Cuntais agus litreacha, 1816-1901; Léarscáil an Ard-Ghiúré, 1801.

NÓTA DON MHÚINTEOIR

Mar gur é an tArd-Ghiúiré an comhlacht poiblí is sine i nDún na nGall agus roinnt dá gcáipéisí ag leanúint buan, tá sé suimiúil dá bharr sinn go háirithe. Cé go bhfuil cuma measartha leadránach ar leagan amach na seisiún, b'fhéidir go mbeidh an t-ábhar suimiúil do pháistí. Mar shampla, bhí freagracht ag an tArd-Ghiúiré i gcúram na bpáistí truaillithe nó gan athair gan mháthair, agus i gcúram tithe gealta.

4. TITHE NA mBOCHT/ BOIRD BHARDACHTA

Faoi Acht Dhlí na mBocht 1838, roinneadh an tír i mbardaí dhlí na mbocht, gach ceann acu stiúrtha ag Bord Bardachta an cheantair. Bhí mar phríomhfhreagracht ag na boird ná súil a choinniú ar stiúradh thithe na mbocht.

Bhí tithe na mbocht i nDún na nGall suite i Leitir Ceannain, Béal Átha Seanaidh, Srath an Urláir, Dún Fionnachaidh, Carn Domhnach (stiúrtha ag Bord Inis Eoghain), Baile Dhún na nGall, na Gleannta agus Baile na nGallóglach.

Tá breis is 550 clár agus leabhar miontuairiscí an t-ocht mBord Bardachta i nDún na nGall, atá ann ó 1840 go 1923. Idir na cuntais seo, don chuid is mó, tá imleabhair mhiontuairiscí a thaifeadann cruinnithe ag gach bord, cláracha iontrála agus scaoilithe, cláracha fóirithinte taobh istigh agus taobh amuigh, cuntais aiste bia agus litreacha.

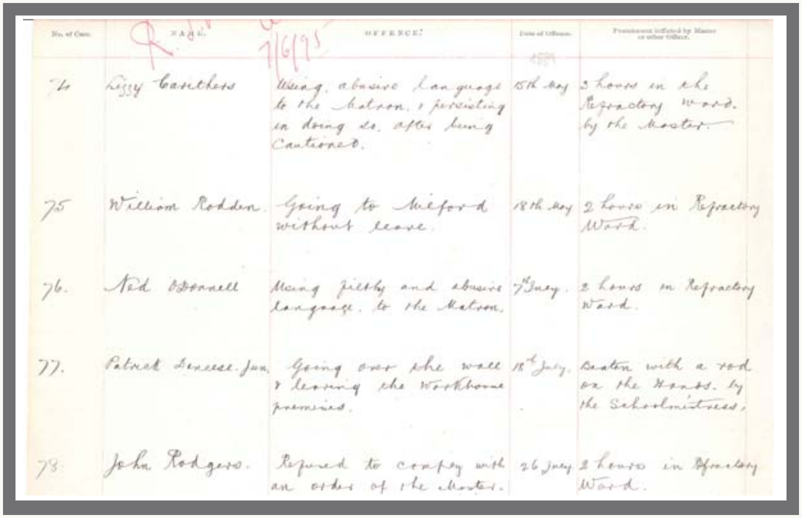

No. of Case.	NAME.	OFFENCE.	Date of Offence.	Punishment inflicted by Master or other Officer.
74	Lizzy Carithers	Using abusive language to the Matron, & persisting in doing so, after being Cautioned.	15th May	3 hours in the Refractory Ward. by the Master.
75	William Rodden.	Going to Milford without leave.	18th May	2 hours in Refractory Ward.
76.	Ned O'Donnell	Using filthy and abusive language to the Matron.	7th June.	2 hours in Refractory Ward.
77.	Patrick [illegible] Jun.	Going over the wall & leaving the Workhouse premises.	18th July.	Beaten with a rod on the Hands. by the Schoolmistress.
78	John Rodgers.	Refused to comply with an order of the Master.	26 July	2 hours in Refractory Ward.

Sliocht as leabhar na bpionós Theach na mBocht i mBaile an nGallóglach

NÓTA DON MHÚINTEOIR

I measc na gcuntas poiblí stairiúl i nDún na nGall, is iad na cuntais theach na mbocht idir na cinn is tábhachtaí. Is féidir le foghlaimeoirí ag gach leibhéal suim stairiúil agus úsáid a bhaint astu. Soláthraíonn roinnt leabhair miontuairiscí eolas do dhaoine óga faoi cláracha eisimirce. Taifeadann cuntais iontráil teaghlaigh isteach i dteach na mbocht, le heolas faoi bhreith agus báis ansin, agus taifeadann siad tinnis agus leibhéil gá. Luann leabhair miontuaraiscí iarrachtaí cúnaimh an Ghorta Mór; an aiste bia a cuireadh ar fhir, mná agus páistí, agus cen chaoi ar athraigh sé agus a tháinig feabhas air thar na blianta; fadhbanna smachtúla; agus tuairiscí ón scoil istigh i dteach na mbocht. Tá 'leabhar na bpionós' amháin ann (do theach na mbocht i mBaile na nGallóglach), a chuireann síos ar coireanna a rinne daoine fásta agus páistí agus na pionóis riaradh. Tá dhá Chuntas Báis chomh maith, a thaifeadann báis a bhfuair páistí de bharr galar atá anaithnid inniu, mar shampla an fiabhras ballach, an bholgach agus an eitinn.

Maidir le curaclam na bunscoile, téann cuntais ag baint le teach na mbocht le tointí éagsúla, mar An Saol sa 19ú Aois agus An Gorta Mór. Do dhaltaí meánscoile, ag leibhéal an Teastais Shóisearach go háirithe, is foinsí an-áisiúil iad le haghaidh tionscnaimh faoi staidéir áitiúla, agus mar reamhrá do dhéagóirí faoi choincheap na mbunfhoinsí.

Tithe na mBocht: CUNTAIS

Teach na mBocht Bhéal Átha Seanaidh

I measc na gcuntas faoin teach i mBéal Átha Seanaidh tá: miontuariscí ó chruinnithe atá ag dul siar go 1840-1922; agus achomaireachtaí a thaispáineann líon agus rangú na mbocht a bhfuair fóirithinte ansin, ó 1844-1873. Ar an drochuair, ní mhaireann cláracha ón 19ú aois.

Teach na mBocht Dhún na nGall

Milleadh cuntais uilig an 19ú aoise ó theach na mbocht Dhún na nGall i ndóiteán. Idir na cuntais a mhaireann tá: 14 leabhar miontuairiscí ó 1914-1923; ceithre chlár iontrála agus scaoilithe, 1914-1921; agus clár speisialta faoin aiste bia agus spreagthach, 1919-1920.

Teach na mBocht Dhún Fionnachaidh

I measc na gcuntas faoin teach i nDún Fanaiche tá: leabhar miontuairiscí ó 1841-1922 (tá 12 imleabhar ar iarraidh); leabhar tuariscí le feidhmeannach leighis, 1870-1899; agus clár fóirithinte taobh istigh den teach, 1891-1915.

Teach na mBocht sna Gleannta

I measc na gcuntas faoin teach sna Gleannta tá: miontuariscí ó cruinnithe, ó 1841-1922; trí chlár iontrála agus scaoilithe, 1851-1867; 1884-1896; agus 1913-1922; agus clár fóirithinte taobh istigh den teach, 1899-1907.

Teach na mBocht Charn Domhnach/Inis Eoghain

I measc na gcuntas faoin teach i gCarn Domhnach tá: miontuairiscí cruinnithe ó 1844-1922; clár iontrála agus scaoilithe, 1849-1858; trí chlár fóirithinte taobh istigh den teach, 1844-1849; 1899-1907; 1907-1911, agus clár fóirithinte taobh amuigh den teach, 1908-1911.

Teach na mBocht Leitir Ceanainn

I measc na gcuntas faoin teach i Leitir Ceanainn tá: miontuairiscí cruinnithe ó 1841-1923; clár iontrála agus scaoilithe, 1864-1878; agus clár fóirithinte taobh amuigh den teach, 1855-1899.

Teach na mBocht Bhaile na nGallóglach

I measc na gcuntas faoin teach i mBaile na nGallóglach tá: miontuairiscí cruinnithe ó 1840-1923; tuairisc an Choiste ar chuairt, 1846-1912; dhá chlár iontrála agus scaoilithe, 1855-1874 agus 1882-1897; clár fóirithinte taobh amuigh den teach, 1847-1899; clár na mbás, 1899-1917; agus leabhar na bpionós, 1879-1893.

Teach na mBocht Srath an Urláir

I measc na gcuntas faoin teach i Srath an Urláir tá: miontuairiscí cruinnithe, 1845-1921; leabhar litreacha, 1886-1921; agus leabhar miontuairiscí íoclainne Chúil na gCuirridin agus Srath an Urláir, 1852-1899. Ní mhaireann clár ar bith ó Srath an Urláir.

1 & 2 VICTORIA, Cap. 56, Sec. 42.

REGISTRY

OF

PERSONS ADMITTED INTO AND DISCHARGED FROM

THE

Workhouse of the Letterkenny *Union,*

WITH AN

ALPHABETICAL INDEX.

The Register Book shall contain a statement of the Names and Description of all Paupers received into the Union Workhouse, arranged according to the Dates of their Admission, with particulars respecting them according to the Headings of the several Columns in the Form Numbered 6; that is to say—

5. COIMISINÉIRÍ DHLÍ NA mBOCHT/ BORD RIALTAIS ÁITIÚIL

Is tuairiscí bliantúla na gCoimisinéirí Dhlí na mBocht, 1842-1872 atá sna cuntais seo, agus tuairiscí bliantúla an bhoird ar tháinig i ndiaidh na gcoimisinéirí: Bord Rialtais Áitiúl, 1873-1904.

Is ar Choimisinéirí Dhlí na mBocht, agus ar Bhord Rialtais Áitiúl ina ndiaidh, a bhí freagracht orthu dlíthe a chur i bhfeidhm faoi fhóirithinte na mbocht in Éirinn. Tugann na cuntais staitisticí faoi Éirinn, san áireamh filleadh daoine a bhfuair fóirithinte i dtithe na mbocht, staitisticí maidir le hotharlanna i dtithe na mbocht, staitisticí faoi páistí truaillithe nó gan athair gan mháthair, agus iontráil dhaoine isteach sa teach le linn an bhliain sin caite.

NÓTA DON MHÚINTEOIR

B'fhéidir go mbeadh na cuntais seo suimúil do dhaltaí meánscoile nó mic léinn fho-chéimithe atá ag obair ar tionscnaimh staidéir áitiúl nó na staire áitiúil ag baint le stair rialtas theach na mbocht.

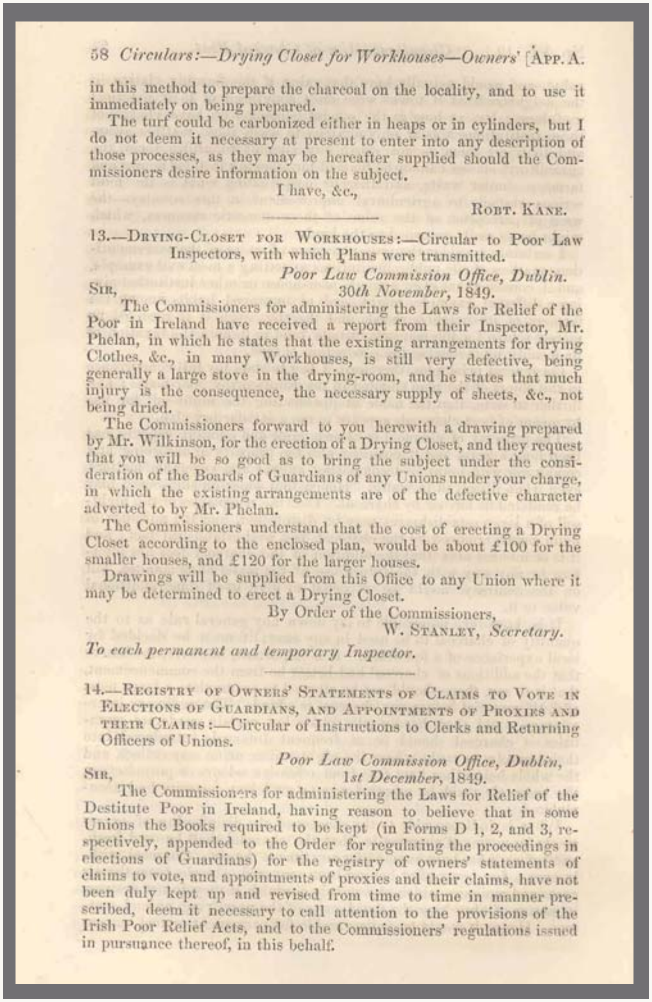
58 *Circulars:—Drying Closet for Workhouses—Owners'* [App. A.

in this method to prepare the charcoal on the locality, and to use it immediately on being prepared.

The turf could be carbonized either in heaps or in cylinders, but I do not deem it necessary at present to enter into any description of those processes, as they may be hereafter supplied should the Commissioners desire information on the subject.

I have, &c.,

Robt. Kane.

13.—Drying-Closet for Workhouses:—Circular to Poor Law Inspectors, with which Plans were transmitted.

Poor Law Commission Office, Dublin.
30th November, 1849.

Sir,

The Commissioners for administering the Laws for Relief of the Poor in Ireland have received a report from their Inspector, Mr. Phelan, in which he states that the existing arrangements for drying Clothes, &c., in many Workhouses, is still very defective, being generally a large stove in the drying-room, and he states that much injury is the consequence, the necessary supply of sheets, &c., not being dried.

The Commissioners forward to you herewith a drawing prepared by Mr. Wilkinson, for the erection of a Drying Closet, and they request that you will be so good as to bring the subject under the consideration of the Boards of Guardians of any Unions under your charge, in which the existing arrangements are of the defective character adverted to by Mr. Phelan.

The Commissioners understand that the cost of erecting a Drying Closet according to the enclosed plan, would be about £100 for the smaller houses, and £120 for the larger houses.

Drawings will be supplied from this Office to any Union where it may be determined to erect a Drying Closet.

By Order of the Commissioners,
W. Stanley, *Secretary*.

To each permanent and temporary Inspector.

14.—Registry of Owners' Statements of Claims to Vote in Elections of Guardians, and Appointments of Proxies and their Claims:—Circular of Instructions to Clerks and Returning Officers of Unions.

Poor Law Commission Office, Dublin,
1st December, 1849.

Sir,

The Commissioners for administering the Laws for Relief of the Destitute Poor in Ireland, having reason to believe that in some Unions the Books required to be kept (in Forms D 1, 2, and 3, respectively, appended to the Order for regulating the proceedings in elections of Guardians) for the registry of owners' statements of claims to vote, and appointments of proxies and their claims, have not been duly kept up and revised from time to time in manner prescribed, deem it necessary to call attention to the provisions of the Irish Poor Relief Acts, and to the Commissioners' regulations issued in pursuance thereof, in this behalf.

Sliocht as Tuairisc Coimisinéir Dhlí na mBocht

6. COMHAIRLÍ DÚICHE TUAITHE

Bunaíodh Comhairlí Dúiche Tuaithe faoin Achta Rialtais Áitiúla (Éire) 1898. Ghlac siad cúram ó Bhoird Bhardaíochta maidir le tithíocht áitiúil, sláinte phoiblí, boird adhlacaidh agus seirbhísí sláintíochta agus uisce. Chuaigh siad i gceangal le Boird Dúiche Forlíonta. Cuireadh iad ar ceal i 1925.

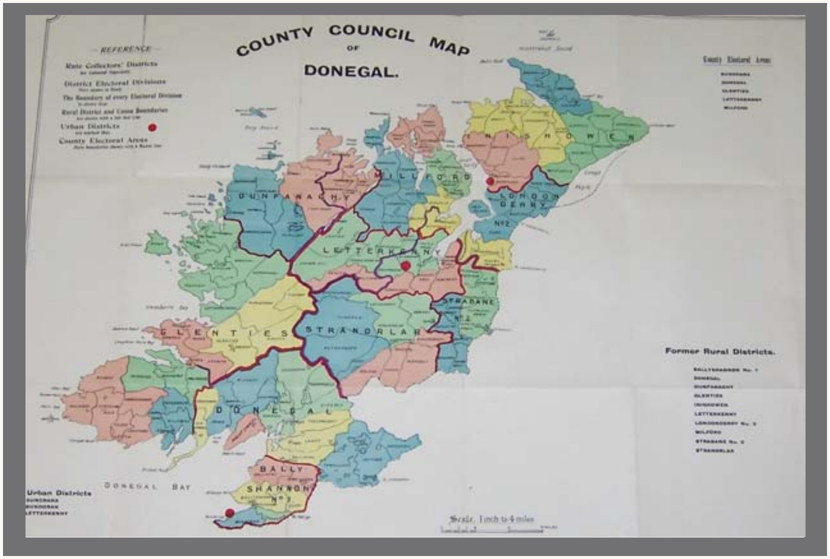

Léarscáil na gCeantar Tuaithe

Comhairlí Dúiche Tuaithe: CUNTAIS

I measc na gcuntas tá miontuairiscí cruinnithe ó na ceantair seo a leanas:

Béal Átha Seanaidh: 1899-1925;
Dún na nGall: 1914-1925;
Dún Fionnachaiadh: 1899-1925;
Na Gleannta: 1899-1925;
Inis Eoghain: 1899-1925;
Leitir Ceanainn: 1899-1925;
Doire Cholm Cille Uimhir 2: 1899-1925;
Baile na nGallóglach: 1899-1925;
An tSrath Bán Uimhir 2: 1899-1922;
Srath an Urláir: 1899-1925.

Ba é Thithíocht Phoiblí mar fheidhm na gComhairlí Dúiche Tuaithe agus na mBord Bardaíochta chomh maith. I measc na gcuntas seo tá: pleananna daite teachíní tuaithe; tuairiscí cigire faoi coinníollacha na n-oibrithe ar chuir isteach ar theachín; litreacha ó oibrithe ag cur isteach ar theach agus litreacha óna ionadaithe.

NÓTA DON MHÚINTEOIR

B'fhéidir le daltaí ag gach leibhéal cuntais na gComhairlí Dúiche Tuaithe, cuntais thithíochta go háirithe, a úsáid mar fhoinsí le haghaidh staire áitiúil sóisialta agus eacnamaíochta.

7. BORD SLÁINTE & CÚNAIMH PHOIBLÍ DHÚN NA nGALL

Cruthaíodh an Bord faoin Achta 1925, chun dul freagrach i riaradh sláinte phoiblí agus cúnaimh, agus ghlac sé roinnt feidhmeanna na gComhairlí Dúiche Tuaithe a bhí ceal curtha orthu. Cuireadh ceal ar an Bhord i 1942 agus chuaigh Comhairle Contae Dhún na nGall i gceann a fheidhmeanna.

Bord Sláinte Dhún na nGall
CUNTAIS

Miontuairiscí an Bhord, 1924-1942:
Pléadh na hábhair iad seo a leanas: ag cur páistí ar coinneáil agus á ligean chuig feirmeoirí; na hotharlanna dúiche; deontas dífhostaíochta agus deontas do dhaoine i ngátar; tuairiscí banaltraí dúiche; cinnithe déanta faoi Achtaí na bPáistí; soláthar uisce agus scéimeanna múnlaigh; galair ghabhálacha. I measc na miontuairiscí tá tuairiscí maidir le ligean ar cíos na dteachíní d'oibrithe.

Cuireann tuairisc míosúil Fheidhmeannach Leighis an Chontae scéal ar otharlanna fiabhrais, eitinn, scrúduithe leighis i scoileanna agus cigireachtaí scoile.

NÓTA DON MHÚINTEOIR

Cuirtear teorainn ar insreachtacht chuig cuntais Bhord Sláinte, mar go bhfuil an t-ábhar goilliúnach. Is féidir sleachta a chur ar fáil do taighdeoirí le haghaidh fáthanna pearsanta, taighde nó staitisticiúla.

Tá ábhair i miontuairiscí an Bhoird atá suimiúil d'fhoghlaimeoirí ag gach leibhéal, mar: ag ligean páistí ar cíos, soláthar scéim scoile leighis agus soláthar bainne agus béilí bia saor in aisce do pháistí ar scoil, agus iarrachtaí chun galair a dhíothú nach maireann inniu.

8. COMHAIRLE CONTAE DHÚN NA nGALL & ÚDARÁIS ÁITIÚLA EILE

Buníodh Comhairlí Contae faoi Acht an Rialtais Áitiúil (Éire) 1898. Chuaigh siad i gceann feidhmeanna riaraidh na n-Ard-Ghiúirénna. Tharla an chéad cruinniú Comhairle Contae Dhún na nGall i 1899.

Comhairle Contae Dhún na nGall: CUNTAIS

Miontuairiscí an Chomhairle Contae agus an Choiste

1899-1976; Cuntais luachála; Cláracha cháin mhótair, 1903-1923; 1951-1992; cláracha vótálaithe, c.1920-1980í; ábhair fheachtais ó thoghcháin áitiúla agus olltoghcháin, ó na 1970í don chuid is mó; Iarratais pleanála agus pleanna forbartha, 1934-1972; Seirbhísí timpeallachta: pleananna agus léarscáileanna; Bóthair: pleananna, líníochtaí agus léarscáileanna.

CUNTAIS Cathracha agus Údaráis eile

Miontuairiscí an Chomhairle Contae agus an Choiste

- **Coimisinéirí Béal Átha Seanaidh:** miontuariscí cruinnithe, 1896-1963;
- **Bord Chuan Bhéil Átha Seanaidh:** miontuarISCí cruinnithe, 1887-1962;
- **Comhairle Dúiche Bhaile Leitir Cheanainn,** 1899-1972.
- **Comhairle Dúiche Bhaile Bhun Dobhráin** (anois Comhairle Baile), miontuariscí cruinnithe, c. 1914 - 1970;
- **Comhairle Dúiche Bhaile Bhun Cranncha** (anois Comhairle Baile), miontuariscí cruinnithe, c. 1913-1993, comhaid ag baint le Pleanáil, Bóthair agus Tithíocht.

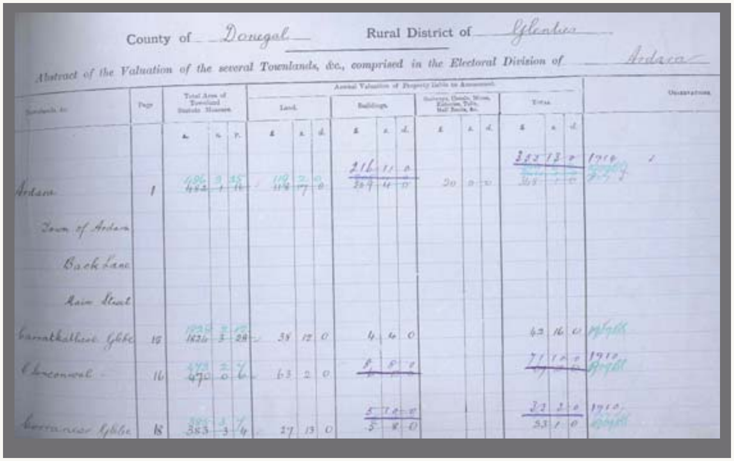
County of Donegal Rural District of Glenties

Abstract of the Valuation of the several Townlands, &c., comprised in the Electoral Division of Ardara

Sliocht ó Leabhar Luachála, na Gleannta

NÓTA DON MHÚINTEOIR

Tá bailiúchán ollmhór cartlanna ón Chomhairle Contae agus na hÚdaráis Bhaile. Tá mórán cuntais, áfach, nár tháinig chuig Cartlanna an Chontae go fóill. Mar sin féin, tá neart foinsí atá úsáideach le haghaidh staidir áitiúil.

Taifeadann na cláracha thoghchánaigh níos sine saolta caite. Taifeadann leabhair luachála feirmeanna, siopaí, áiteanna cónaithe agus talamh agus a n-úinéirí ó glúine san am atá caite. Soláthríonn cláracha cháin mhótair eolas faoi fheithclí in úsáid ó thús an chláraithe. Tá miontuariscí cruinnithe an Chomhairle luachmhar mar fhoinsí sóisialta agus polataíochta na staire áitiúil.

9. COISTE CONTAE TALMHAÍOCHTA DHÚN NA nGALL

Bunaíodh Coistí Contae Talmhaíochta faoi Acht an Teagaisc Thalmhaíochta agus Teicniciúil (Éire), 1899.

CUNTAIS

Litreacha ó Roinn Talmhaíochta chuig Coiste Contae Talmhaíochta Dhún na nGall, 1901-1930. I measc a n-ábhar tá: traenáil na múinteoirí i mbróidnéireacht, cócaireacht, níochán na n-éadaí, maintíneacht; traenáil i sláinteolaíocht tréadliachta; seónna líonta; scéimeanna thógáil na bólachta agus na gcapall; scéimeanna dhuais do gháirdíní agus feirmeacha beaga, srl. I measc na gcáipéisí tá tuairiscí cigirí agus litreacha ag baint lena scéimeanna atá luaite thíos; agus litreacha agus meabhráin ó eagrais áitiúla mar shochaí comhoibrithigh.

NÓTA DON MHÚINTEOIR

Is iad na cartlanna seo mar fhoinse maith le haghaidh staidir na staire tuaithe sóisialta agus eacnamaíochta, agus bhéidir le foghlaimeoirí meán-scoile níos sine ná mic léinn tríú léib-héil iad a úsáid.

10. CUNTAIS CÚIRTE: MIONSHEISIÚIN

Tá formhór na gcuntas cúirte i seilbh na gCartlanna Náisiunta. Tá méid beag cuntas cúirte i seilbh Chartlanna an Chontae.

CUNTAIS:

- **Cláir Mhionsheisiún Béal Átha Seanaidh agus An Bhaile Nua,** 1828-1856, ag cur síos ar choireanna, le hainmeacha na gciontóirí, sonraí faoin choir, m.sh. 'ag éirí slí agus ionsaí,' 'ag dul isteach ina húllord agus ag goid ullaí,' 'ag goid trí bhríce'; agus faoin phianbhreith, m.sh. 'fíneáil,' 'curtha i bpríosún'.
- **Clár Imeachtaí Dlí Shibhialta i Mionsheisiúin Bhéal Átha Seanaidh,** 1828-1856, ag taifead coireanna mar 'gan íoc as táille contae,' 'méid líonta a bheith agat ar an bhóthar poiblí,' 'ag tiomáint do láireach go toilteanach isteach ina talamh féaraigh'; agus tortha, m.sh. 'díbheadh cúisimh,' 'gan a bheith i láthair,' 'curtha ag gcúl,' 'tagtha ar réiteach,' 'fíneáilte'.

NÓTA DON MHÚINTEOIR

Cé nach bhfuil ag Cartlann Contae Dhún na nGall ach sampla beag den bhailiúchán i bhfad níos mó na gcuntas cúirte an 19ú aoise atá i seilbh na Cartlainne Náisiúnta, ofrálann cartlanna na Mionsheasiún i mBéal Átha Seanaidh agus sa Bhaile Nua deis d'fhoghlaimeoirí ransú a dhéanadh ar na cáipéisí measartha ganna den 19ú aoise a bhfuil tábhacht idir áitiúil agus sóisialta acu. Is iad mar fhoinse iontach na cuntais seo le haghaigh staidir don Teastas Sóisearach agus staidir fho-chéimithe faoi chóras dlí choiriúil agus shibhialta mar go stiúradh go háitiúil é.

11. SCOILEANNA

Cuntais Bunscoileanna

Tá mórán cartlanna i seilbh Cartlainne an Contae ó bunscoileanna. Ina measc tá:

- Leabhair rolla scoile: ag tabhairt ainmneacha agus líon na ndaltaí agus a rang, dáta breithe an dalta.
- Cláracha: ag abhairt dáta iontrála an dalta sa scoil, ainmneacha agus sloinneadh an dalta, dáta breithe agus áit chónaithe an dalta, slí bheatha an tuismitheora/chosantóra, áit dheirneach ina ndeachaigh an dalta ar scoil.
- ∑Leabhair Tuairiscí Chigire an Cheantair: cigireachtaí scoile a rinneadh.

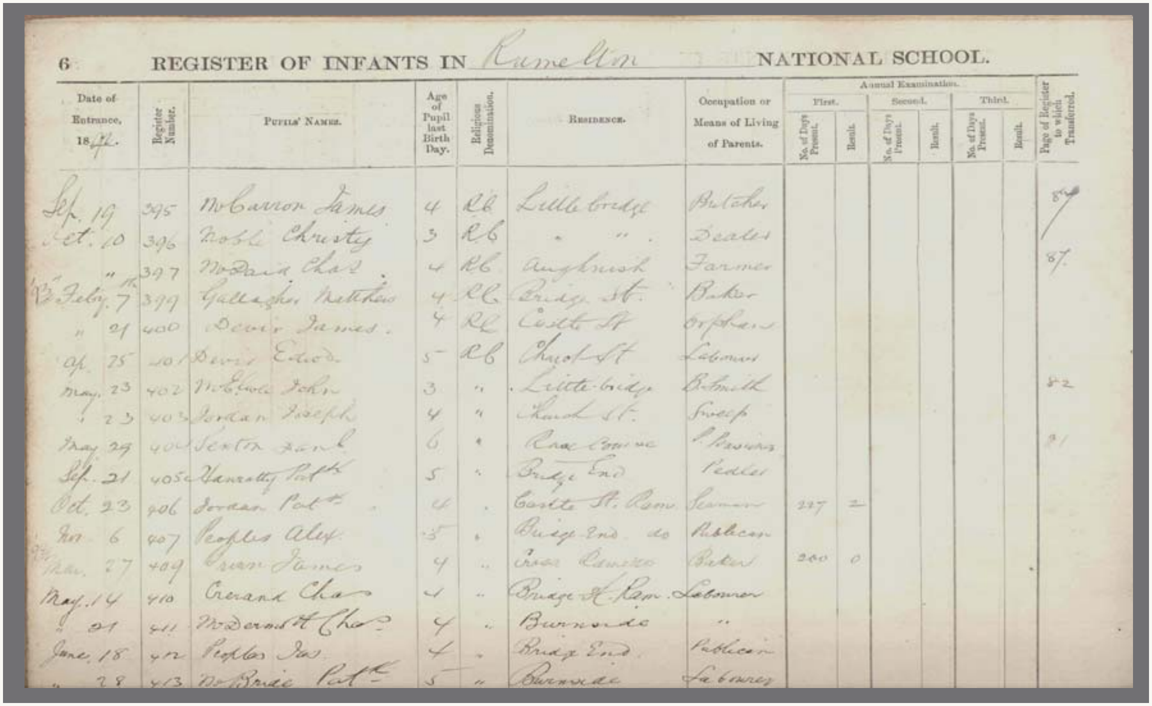

Clár ó Scoil Náisiúnta Ráth Mealtain

BUNSCOILEANNA

(rollaí agus cláracha don chuid is mó) bailithe go dtí seo: c.1855-1990í (tá difir ann maidir le dátaí):

• Scoil Mhuire (An Craoslach); Cill Dárach; Mas-an-Eas; Dún Fionnachaidh; An Fhothair; na Glasáin; Gleann Domhain; An tSrath Mór; Craobhach; Ellestrin; Gort na Chart; Ardara; An Tor; Gaoth Dobhair; Dobhar, Gaoth Dobhair, Dún Lúiche; Scoil Phádraig; Bun Beag; Scoil Naomh Fiachra; Cill Mhic Réanáin, Scoil Michael O'Cleirigh (Béal Átha Seanaidh); An Cúil Mhór (Béal Átha Seanaidh); Scoil Carraig na Corna (Béal Átha Seanaidh); Scoil Beairic (Béal Átha Seanaidh); Caisleán na Finne (2); Scoil An Domhnach Mór (Lios Cúile); Scoil Cholm Cille (Baile na Finne); An tSealgáin (Baile na Finne); Béal an Átha Móir (Baile na Finne); Gleann Leitin (Baile na Finne); Ceann Garb (Baile na Finne); Gleann Mhic Uidhin (Loirge Breac); Dumhaigh (Leitir Mhic an Bhaird); An Chruach (Dún Cionnaola); Dún Cionnaola; Mín Beannaid (Ailt an Chorráin); Acraí/Ailt an Chorráin; Mín Mhór (Ailt an Chorráin); An tArd Bán (Moin Searlas); An Gleann Cheo (Moin Searlas); Naomh Peadar (Moin Searlas); Muintir Naois (Moin Searlas); Leitir Mhór (Inbhear); Scoil Íosagáin (Bun Cranncha); Naomh Colm Cille (Bun Cranncha); An Croí Ro-Naofa (Bun Cranncha); Scoil Cáigh Choill (Bun Cranncha); An Tulach Duais (Bun Cranncha); Scoil Mhuire (Ráth Mealtain); Cill an Craon (Ráth Mealtain); An Cruachán (Ráth Mealtain); An tSeanga (Ráth Mealtain); Caisleán an tSeangáin; Scoil Droimín (Ráth Mealtain); Dún na nGall, An Ghléib; Cill na mBard (Dún na nGall); Clár Robertson (Dún na nGall); Tulaigh Sneachta (Dún na nGall); Naomh Mura, Fáthain; Fáthain Mura Íochtar agus Uachtar; An Ceathrú Réigh (Fáthain); Dúiche; Droim an Choill; Caiseal Mhuire (Fánaid); Baile Mhicheáil (Fánaid); Scoil Bhríd (Fánaid); An Baile Mór Eaglais na hÉireann(An Craoslach); An Baile Nua; An Dúchaire; An Clochán Liath; Cionn Caslaigh; Baile Réithin (Litir Ceanainn).

IAR-BHUNSCOILEANNA

Scoileanna buanna Lifear:
sa bhailiúchan seo tá leabhair rolla, cláracha, cuntais airgid, litreacha;

Coláiste Naomh Iúnán:
Dhá ghrianghráf óna 1920í.

NÓTA DON MHÚINTEOIR

Bíonn cuntais scoile i gcónaí suimúil do pháistí scoile, go háirithe na cinn is áitiúla. Tugann cláracha agus rollaí eolas do dhaltaí faoin saol scoile an-difriúil a bhí ag a seanathracha agus seanmháthracha. Tá na cartlanna seo fíorluachmhar mar fhoinse na staire áitiúil agus sóisialta.

12. CUNTAIS IARNRÓID & IOMPAIR EILE

Bhí córas traenacha ag trasnú fornhór an chontae ó Charn Domhnach go dtí na Cealla Beaga go dtí mall san 1950í. I measc na gcáipéisí tá:

Postaer Iarnróid ó 1928

• Cuntais iarnróid Leitir Ceanainn agus Loch Súille: cuntais airgid, cáipéisí pearsanta (teorainn ar theacht orthu), líonaíochtaí Iarnród Iar-Dhún na nGall (1880); pleananna Iarnród Ghleann Fhinne (1860)

• Priontaí Chomhlacht Mór Iarnród an Tuaiscirt (1956-60); Priontaí traenacha Iarnród Loch Súille (1951-59); Priontaí Iarnród Ghéagán Leitir Ceanainn agus Ailt an Chorráin (1951-59); Priontaí traenacha, stáisiún agus línte Chomhchoiste Iarnród Chontae Dhún na nGall (1951-61); fodhlithe, cuntais airgid, cáipéisí dlí, cláracha ama, bileoga agus ticéid, 1880-1960; postaeir agus bileoigíní ag baint le hiarnróid, c. 1900-1950.

NÓTA DON MHÚINTEOIR

Tá an t-iompar fíorthábhachtach d'eacnamaíocht chontae chomh mór agus chomh tuaithe agus atá Dún na nGall, agus feictear ó gcuntais i mbailiúchán na n-iarnród an pháirt a bhí acu i bhforbairt an chontae sa 19ú aois mall agus sa 20ú aois. Is iad cláracha cháin mótair agus grianghráfanna traenacha agus féithclí eile atá i roinnt bailiúchán príobhaideacha eile (féach seo thíos) mar fhoinse den chéad scoth chun stair an iompair phoiblí agus phríobhaidigh a aimsiú thar breis is aoise.

13. BAILIÚCHÁIN BHEAGA

- **ISAAC BUTT:** ceithre litir scríofa ag Ball Parlaimint náisiúntach ó Ghleann Fhinne.
- **IASCAIREACHTAÍ:** Roinnt postaeir, fógraí, fo-dlithe, coistí iascaireachta, c. 1850-1983.
- **LÉARSCÁILEANNA SHUIRBHÉIREACHT ORDANÁIS:** Léirscáileanna Dhún na nGall sa dara heagrán: c.200 léirscáileanna sé orlaigh agus aon orlaigh a thaispeánann ceantair éagsúla sa chontae, ag dul siar go 1840-1881.
- **SUIRBHÉANNA Ó GRÍOFA:** leabhráin lámhscríofa ag dul siar go 1833-1859; tá suirbhénna dinnseanchais an tsuirbéire Risteard Ó Gríofa ar pharóistí agus bailte fearainne Dhún na nGall. Tugann na suirbhéanna sonraí faoi cháilíocht na talún; ráta an acra reachtúla; luach na talún; agus cá mhéad tithe a bhí luach breis is £5 orthu.

14. CUNTAIS PHRÍOBHAIDEACHA

Tá ag Seirbhís Cartlainne Contae Dhún na nGall agus faigheann sí bronntanais chairtlainne ó fhoinsí príobhaideacha.

BAILIÚCHÁIN LITRÍOCHTA/ PÁIPÉIR:

Cathal Ó Searcaigh: Is é príomhrud i measc na bpáipéar príobhaideacha ná bailiúchán an fhile iomráitigh agus Gaeilgeora: litreacha, dréachtaí dánta agus drámaí, grianghráfanna, srl., 1960-1990; **Patrick MacGill:** ceithre litir agus aon dréacht dáin amháin, líníocht amháin, 1917-1935; **William** agus **Hugh Allingham** agus **Sarah Lipsetts:** grianghráfanna agus dialanna; nótaí ag baint leis an fhile agus cairde agus gaolta eile.

NÓTA DON MHÚINTEOIR

Tá Cathal Ó Searcaigh ar churaclam litríochta don Teastas Sóisearach agus is é an bailiúchán seo, a bhfuil mórán dréachtaí a fhilíochta agus scríbhinní eile ann, mar fhianáis forbartha a réim litríochta agus an phróiseas chruthaíochta.

PÁIPÉIR EASTÁIT:

- **Horatio Granville Murray Stewart** agus a theaghlach: san áireamh tá ioncaim cíosa le sonraí na dtionóntaithe agus cá mhéad ar íoc siad; agus léarscáileanna, na Cille Beaga, Cill Chárthaigh, Cill Átha an tSaoi, agus ceantair eile i ndeisceart Dhún na nGall, 1749-1880.
- An **Captaen Ernest Cochrane** agus a theaghlach, Carraig Mhic Uidhilín: Inis Eoghan, páipéir eastáit: tá léarscáileanna, litreacha agus dialann ann, 1865-c.1950.
- **Edward H. Harvey:** Baile Lifin, Cluain Maine; agus an Inis, Inis Eoghan: páipéir eastáit: 2 léarscáil agus 1 cíos, c. 1900.
- An Ridire **Arthur Chichester:** cíos agus sonraí ó Dhíol na n-eastát ceilte ó Mharcas Dhún na nGall, i mBun an Phobal, Inis Eoghan, 1851.
- **Jane Doherty** Bun an Phobal: fógra chun bogadh amach ar eisigh [Richard] agus Jane Doherty, ag tabhairt do thionóntaithe fógra díshealbhaithe sé mhí, 1866-68.
- **John** agus **Abraham Hamilton:** ioncaim chíos an eastáit i mBéal an Átha Móir agus i Baile na Finne, 3 mhír, 1818-1849.

Patrick Mac Gill, 1919

• **Muintir Grove ó Theach Chaisleán Grove, Leitir Ceanainn:** san áireamh tá albaim ghrianghráfanna, cáis cíosa réitigh; litreacha; leabhair oideas an teaghlaigh ó thús an 19ú aoise; cártaí poist; leabhairíní; leabhair chuntas an feirme.

• **Muintir Montgomery agus Boyton Theach Chonmhaigh:** san áireamh tá cuntais fheirme (1920í) agus ioncaim chíosa (1890í).

• **Alexander Stewart na nArd:** Cuntas iontaobhais ó uacht bháis Alexander Stewart (1873); agus Mórleabhar Aontais a bhfuil aontais idir Stewart agus a thionóntaithe (1856-1896); léarscáileanna an eastáit .

• An **Captaen Humfrey:** cíos an eastáit agus cuntas caiteachais le haghaigh deisithe agus obair a rinneadh do Theach Chabhán na gCorr agus an eastát.

• An **Tiarna Liatroim:** cúpla rud ag dul siar go 1840-1870.

• **Eastát Charley:** cíos, Áran Mór (cóip), 1862-1885.

• **Teach Bhaile Mhaigh Cúil,** grianghráfanna agus ailt photocopied.

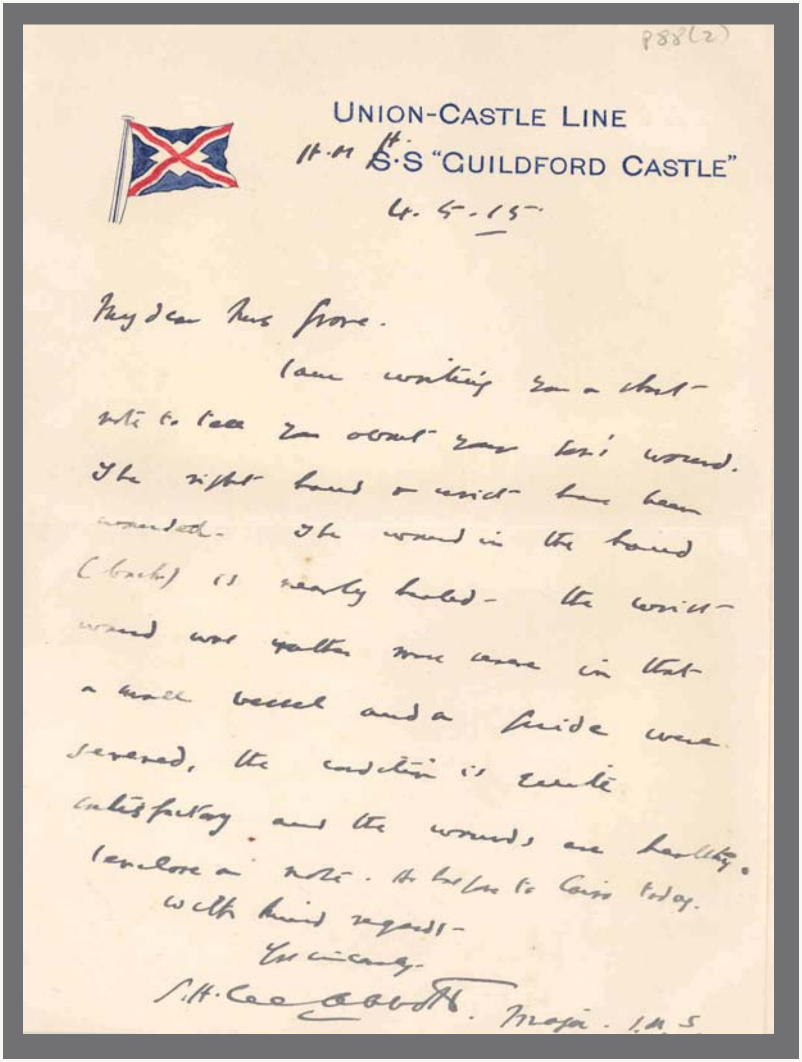

p88(2)

UNION-CASTLE LINE
H.M.H.S. "GUILDFORD CASTLE"
4.5.15

My dear Mrs Grove.
I am writing you a short note to tell you about your son's wound. The right hand & wrist have been wounded. The wound in the hand (back) is nearly healed. The wrist wound was rather more severe in that a small vessel and a [illegible] were severed, the condition is quite satisfactory and the wounds are healthy. I enclose a note. He left for Cairo today.
With kind regards.
Yrs sincerely.
S.H. [illegible]. Major. I.M.S.

Litir ó Bhailiúchán Grove

NÓTA DON MHÚINTEOIR

Tá formhór na mbailiúchán eastát móir i seilbh na Leabharlainne Náisiúnta i mBaile Átha Cliath agus in Oifig na gCuntas Poiblí i mBéal Féirste, ach tá na bailiúcháin bheaga ach thábhachta i seilbh an Chartlann Contae ag baint le tíarnaíocht talún, an Teach Mór, tionóntaithe, díshealbhú agus saol na feirme agus an eastáit.

BAILIÚCHÁIN PHRÍOBHAIDEACHA EILE

• **An tAthair Pádraig Ó Gallchóir:** cáipéisí, nótaí, aistí, litreacha, ailt, gearrtháin as pháipéir nuachta agus grianghráfanna ag baint le: Cumann Stairiúl Dhún na nGall; ginealeolaíocht; muintir Ó Dónall; teaghlaigh eile mar Shiels agus muintir Mac Suibhne as Béal Átha Seanaidh; muintir Dolan as Ráth Glas, Bun Dobhráin; nótaí faoi eastát Montgomery i gConmhaigh; cíos Iarla Liatroim; Iarnród Bhaile an Fhinne; agus mórán cuntas eile, c. 1940-1980.

• **An tAthair James McFadden,** páipéir ag baint le cás iomráiteach dúnmharaithe i nDún na nGall sa 19ú aois; 1889..

EAGRAIS PRÍOBHAIDEACHA/ GNÓNNA

• **Ostáin Ghaoth Dobhair agus Loch Súille:**
Leabhair na gcuairteoirí, 1842-1903.

• **Bealach Féich & Srath an Urláir agus Teampall Cnó**
Cumainn chomhoibritheacha agus talmhaíochta: 1917-1974.

• **Boird Dhúiche Altranais:**
An Baile Nua, Beart & Cill Aodha; Fánaid, 1931—1974.

• **Muilte Líonta Andrews:**
Cutais airgid le Muilte líonta i nDún na nGall agus áiteanna eile, 1895-1951.

• **Gníomhaireacht eastáit Jim Watters:** Baile na nGallóglaigh, Leabhair ceantála ó 1930-1957.

• **Cumann Leighis na hÉireann** (craobh Dhún na nGall): miontuairiscí: 1903-1977.

NÓTA DON MHÚINTEOIR

Is iad na cuntais uilig luaite thuas mar fhoinsí na staire áitiúla, sóisialta agus eacnamaíochta do Dhún na nGall. I measc cuntas Chumann Dúiche Banaltrachta/ An Cumann Leighis tá grianghráfanna agus eolas ar gánna leighis na bpobal áitiúil ag an am; taifeadann Muilte Líonta agus Gníomhaireachtaí Eastáit an obair gach lá na ngnónna áitiúil; ní mhaireann formhór dóibh. I leabhar Ostán Ghaoth Dobhair tá mionchuntais faoi saol na mbocht sa cheantar, blianta an Ghorta Móir agus iarrachtaí athchóirithe an Tiarna George Hill.

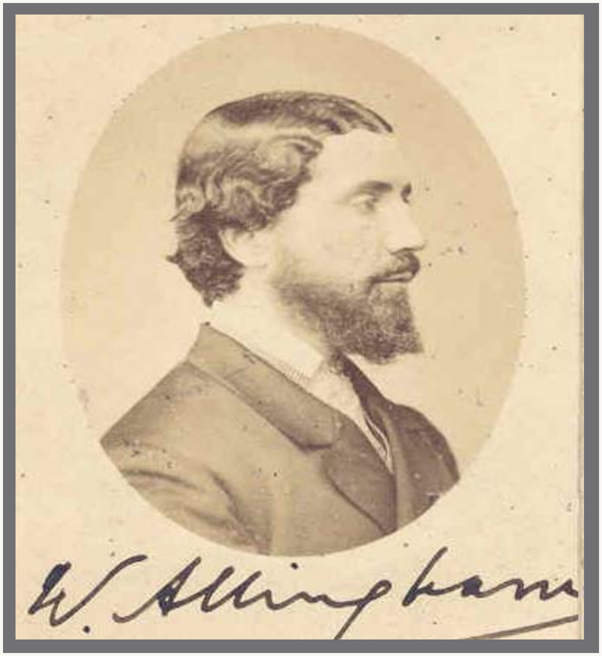

: Íomhá as bailiúchán Lipsetts

STAIR GHRIANGHRÁFANNA AGUS BÉIL

• Grianghráfanna/priontaí: cinn a thaispeánann Oileán Thóraigh san áireamh, 1965.

• Grianghráfanna a thaispeánann bailte agus ceantair éagsúla i nDún na nGall.

• Grianghráfanna éagsúla a gcoinníonn bailiúcháin aonair.

• Grianghráfanna a thaispeánann daoine, áiteanna, feithclí, imeachtaí, srl i mBéal Átha Seanaidh agus sa cheantar sin, ar bhronnaigh Joe O'Loughlin, agus i gCúil Dabhcha ar bhronnaigh Seán Beattie.

• Agallaimh bhéil le muintir Dhún na nGall maidir le saol tuaithe an 20ú aoise- an fheirm, iascaireachtí, aonaigh fhostaithe, imirce, tráthanna scíthe, eaglais, oideachas srl. Anne McMenamin a rinne na hagallaimh.

Grianghráf a thaispeánann Muintir Hamilton ó Dhún na nGall, c. 1900

• Oileáin: Tionscnamh stair bhéil a rinne Mary Phelan i 2003. Ba é mar aidhm an tionscnaimh ná an méid eolais is mó a bhailiú agus ab fhéidir ó Stair Bhéil na n-oileán dídhaoinithe i nDún na nGall. Rinneadh agallaimh ar Oileáin Ghabhla, Inis Caoire, Uaigh, Inis Mhic an Doirn agus Inis Bó Finne.

NÓTA DON MHÚINTEOIR

Tá cuntais bhéil an saoil–obair, baile, scoil, traidisiúin, páistí, srl–na ndaoine i bpobail thuiathe mar fhoinse fhíorthábhactach na staire áitiúla. Ní úsáideann foghlaimeoirí staire ag gach leibhéal na taifeadáin seo mar ba cheart. Is féidir grianghráfanna bailte san am atá caite a chur i gcomparáid le bailte an lá atá ann inniu.

15. PÁIPÉIR AG BAINT LE TRÉIMHSE IMEACHT NA nIARLA

Fuair Cartlanna an Chontae cóipeanna agus mionscannáin pháipéir ag baint leis an tréibhse ag tabhairt aghaidh ar Imeacht na nIarla agus imeacht iarlaí Thír Eoghain agus Thír Chonnaill as Éire.

I measc na gcuntas tá:
Páipéir Carew: Mionscannáin pháipéir an Ridire George Carew (1555-1629), a bhí ag obair in Éirinn i seirbhís Bhanríona Elizabeth I agus a ndearna Uachtarán Mumhan de i 1599. ***Is le Leabharlann Phálás Lambeth na páipéir seo.***

Páipéir Bacon: Mionscannáin pháipéir le hAnthony Bacon (1558-1601). Chuaigh sé i seirbhís an Iarla Essex i 1583 agus rinneadh a rúnaí príobhaideach le haghaidh gnóthaí eachtracha. Cuireann na páipéir síos ar saol an Iarla Essex, mar a shaol in Éirinn le linn an tréimhse fhíorthábhachtach seo na staire Éireannaigh.
Is le Leabharlann Phálás Lambeth na páipéir seo.

16. BLIAINIRIS DHÚN NA nGALL

Tá cóip den sraith iomlán Bhliainiris Dhún na nGall, iris an Chumann Staire Dhún na nGall i seilbh na Cartlainne Contae. Tá ailt ann a bhfuil suim staire áitiúil ag baint leo. Tá sí ar fáil le haghaidh breathnaithe sna Cartlanna.

CHUN TUILLEADH EOLAIS A FHÁIL, DÉAN TEAGMHÁIL LE:

Cartlannaí
Seirbhís Cartlainne
Comhairle Contae
Dhún na nGall
Ionad Trí Abhainn, Leifear
Contae Dhún na nGall

Teil: +353 74 9172490
Facs: +353 74 91 42290
R-phoist: archivist@donegalcoco.ie
www.donegalcoco.ie

Ní féidir dul isteach sna Cartlanna gan choinne dhá lae ar a laghad.

Tá bailiúcháin fhairsinge ábhar stairiúla agus lámhdhéantúsán ag baint le stair agus cultúr Dhún na nGall ag Leabharlann Contae Dhún na nGall agus Musaem Contae Dhún na nGall.

Musaem Contae Dhún na nGall
An tArdbhóthar, Leitir Ceanainn,
Teil: +353 74 91 24613

Leabharlann Láir, Leitir Ceanainn,
Bóthar Oilibhéar Pluincéad,
Leitir Ceanainn,
Teil: +353 74 91 24950

Féach chomh maith le haghaidh cartlanna ag baint le Dún na nGall:
An Chartlann Náisiúnta
Sráid an Easpaig,
Baile Átha Cliath 2;
www.nationalarchives.ie

Leabharlann Náisiúnta na hÉireann, Sráid Chill Dára,
Baile Átha Cliath 2

Oifig na gCuntas Poiblí Thuaisceart Éireann
66 Balmoral Avenue,
Béal Féirste BT9 6NY
www.proni.gov.uk

idesign T: 07497 23091

An Chomhairle Oidhreachta — The Heritage Council

Mutuam Habeatis Caritatem

The Flight of the Earls 1607-2007 Imeacht na nIarlaí